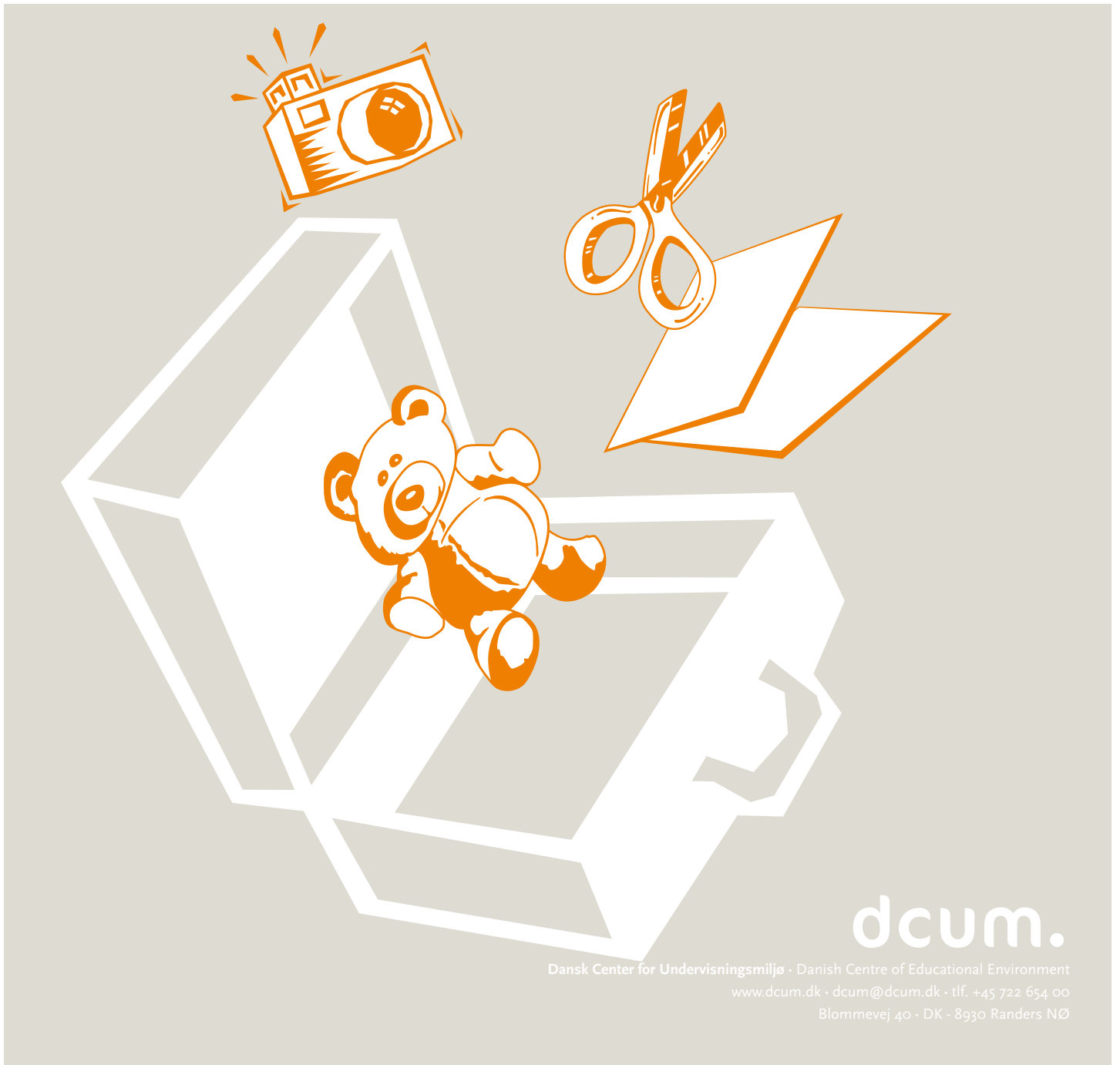

Undersøgelseskassen

*Et redskab til indkredsning af børnenes
oplevelser af børnemiljøet*

dcum.

Dansk Center for Undervisningsmiljø · Danish Centre of Educational Environment

www.dcum.dk · dcum@dcum.dk · tlf. +45 722 654 00

Blommevej 40 · DK - 8930 Randers NØ

Introduktion til undersøgelseskassen

En undersøgelseskasse har til formål at få børn til at udtrykke sig omkring oplevelsen af deres hverdagsliv. Undersøgelseskassen kan bruges som et led i kortlægningen af børnemiljøet.

Undersøgelseskasser er gode til at få børn i tale. Dels fordi de er meget konkrete, dels fordi de opfordrer til, at børnene udtrykker sig og tager stilling til deres meninger og holdninger om dagligdagens rammer og miljø.

Selve kassen

En undersøgelseskasse består af en kasse, kuffert eller æske, som man lægger ting ned i. Tingene skal inspirere børnene til at udtrykke sig om et bestemt tema eller emne. Det kan ske ved, at bestemte ting leder en samtale i en bestemt retning, eller ved at børnene aktivt gør noget med tingene – fx tager billeder, tegner, klipper eller dekorerer.

Forberedelse af undersøgelseskassen

Der fastsættes et tema indenfor børnemiljø, som undersøgelseskassen skal omhandle, og på baggrund af temaet sammensættes kassens indhold. De ting, der kommer i undersøgelseskassen, skal vække børnenes nysgerrighed og interesse, og de skal være inspirerende.

Det konkrete arbejde

Den voksne præsenterer kassen for de børn, der skal være med til at svare på dens spørgsmål. Det kan gøres som en del af en leg: en skattejagt, en nisse har sat en kasse, en gammel heks har givet mig den, en skør professor vil vide noget om børnehaven...

Den voksne skal derefter guide børnene gennem kassens indhold og forklare de forskellige opgaver og spørgsmål, der er i den.

Når der skal snakkes om tingene, er det den voksnes opgave at være ordstyrer og tage notater (eller optage på bånd), ligesom det er den voksnes opgave at indsamle eventuelle andre materialer fra processen. Og det er børnenes opgave at besvare spørgsmålene og løse opgaverne på deres måde, når de har forstået opgaven.

Børnene kan deles i grupper, der så på skift løser den samme opgave: en gruppe tegner, mens en anden er ude og tage fotos osv.

Bearbejdning

Når børnene har løst kassens opgaver, skal den voksne indsamle materialet, der fortæller om børnenes oplevelse af det valgte tema. Undersøgelseskasserne kan give mange gode citater om børns hverdagsliv, ligesom der vil kunne udsiges generelle tendenser ud fra børnenes svar. Det er op til den voksne, der har lavet undersøgelsen at gennemgå materialet, drage konklusioner af det og bruge resultaterne i det videre arbejde med børnemiljøet.

Ideer til ting, der kan puttes i undersøgelseskassen og tilhørende opgaver

<i>(Engangs-)kamera:</i>	Tag et billede af ...
<i>Instrumenter:</i>	Lav en sang
<i>Karton og saks:</i>	Klip en figur
<i>Ler/voks:</i>	Lav en figur af ler/voks. Figuren skal illustrere....
<i>Papir og farver:</i>	Tegn en tegning
<i>Papir og blyant:</i>	Lav et kort over... (Fx din stue, din børnehave, din legeplads, dit hus, din have)
<i>Kort over området:</i>	Tegn dig selv ind på dit kort.
<i>Postkort:</i>	Skriv et postkort om... eller skriv et postkort til...
<i>Karton og blade:</i>	Lav en kollage
<i>Figurer:</i>	Se på figurer – fortæl om figurer
<i>Bog:</i>	Tal videre ud fra en lille historie.
<i>Foto:</i>	Tal videre ud fra et foto/billede.
<i>Karton, skabelon og saks:</i>	Skriv et ønske eller et udsagn på et blad, et snefnug, et hjerte eller lignende, og hæng det op på en gren i institutionen, som en udsmykning med stof til eftertanke.

Eksempler på temaer og tilknytning af indhold

Eksempel 1

Tema: børnehavens legeplads

Indhold som børnene kan relatere til legepladsen:

- Fotos af vante situationer fra legepladsen, som børnene kan sætte ord på og associere ud fra
- Et kamera som børnene kan fotografere deres yndlingssted på legepladsen med
- Et stiliseret kort over legepladsen hvor børnene kan plotte deres ruter og steder ind
- Hvis børnehaven har dyr på legepladsen, kan en figur såsom et legetøjs- /plastikdyr, ansøre børnene til at fortælle om, hvad dyrene betyder for dem, og hvad de kan gøre med dem

Eksempel 2

Tema: venskaber

Indhold som børnene kan relatere til venskaber:

- Et postkort som kan skrives (måske med legeskrift) til en god ven. Der kan sættes en postkasse op i institutionen, som de kan lægges i.
- Karton + skabelon, så børnene kan klippe blade ud. Med hjælp fra en voksen kan børnene beskrive en god vens egenskaber. Bladene kan derefter hænges op på en gren i institutionen, og blive et smukt udtryk for, hvad venskab er for børnene, der går der.
- Fotos af vante legesituationer, som børnene kan sætte ord på og associere ud fra.
- Korte historier (små bøger evt.) om venskaber, når de går godt, og når der er problemer. Det åbner op for en snak om venskaber og de glæder og sorger, der følger med, ligesom det kan give mulighed for at fortælle om egne erfaringer med venskaber.
- Legetøjs- /plastikfigurer af dyr, børn, voksne, bedsteforældre. De kan starte en snak om, hvem man kan være venner med og hvilke slags venskaber, der findes.